

Handläggare

Karin Söderling
Tfn: 08-508 30121

Datum

2009-12-03

Sidnummer

Sid 1 (26)

Diarienummer

Dnr 21-1313/09

KNs sammanträde

2009-12-15

Ärendenummer

Verksamhetsplan för kyrkogårdsnämnden år 2010

Förvaltningens förslag till beslut

1. Kyrkogårdsnämnden godkänner föreliggande verksamhetsplan för 2010 och överlämnar den till kommunstyrelsen
2. Kyrkogårdsnämnden godkänner förslag till ersättning till församlingar som förvaltar allmänna och enskilda begravningsplatser
3. Kyrkogårdsnämnden beslutar om omslutningsförändring om 5,0 Mkr

Mats Larsson
förvaltningschef

Göran Höglund
administrativ chef

Sammanfattning

Kyrkogårdsnämndens uppdrag är att svara för begravningsverksamheten i Stockholms stad samt att vårda och bevara begravningsplatsernas kulturvärden. Stadens begravningsverksamhet skall vara "En begravningsverksamhet i världsklass". Det innebär högt ställda krav på etik, men också på tillgänglighet, tillförlitlighet och punktlighet. De anhörigas önskemål uppfylls om detta är möjligt enligt gällande lagar. Ansvar för de kulturhistoriska värdena på stadens begravningsplatser omfattar även att vårda och utveckla världsarvet Skogskyrkogården. Dessa två uppdrag ska utföras inom ramen för begravningsavgiften.

Serviceverksamheten, som till största del innebär att hjälpa gravrättsinnehavare med skötsel och plantering av gravplatser, ska utföras med fortsatt hög kundnöjdhet. Serviceverksamheten ska vara självfinansierad.

Mål för verksamheten

Kyrkogårdsförvaltningens verksamhetsplan 2010 utgår från den av kommunfullmäktige antagna budgeten och de mål, indikatorer och aktiviteter som fastslagits där. Förutom de av kommunfullmäktige fastslagna målen föreslår förvaltningen att nämnden därutöver antar tolv egna nämndmål samt ett antal indikatorer och aktiviteter.

Förvaltningsorganisationen är indelad i tre avdelningar underställda förvaltningschefen. Inom varje avdelning finns en eller flera enheter. Nytt för år 2010 är att samtliga avdelningar och enheter inom kyrkogårdsförvaltningen kommer att använda det integrerade ledningssystemet (ILS) för att planera, genomföra och följa upp sina verksamheter. På så vis förenklas arbetet med att implementera och följa upp kommunfullmäktiges respektive kyrkogårdsnämndens mål ute på arbetsplatserna.

Under året görs satsningar på att öka öppettiderna vid kapellen för att om möjligt minska tiden mellan dödsfall och gravsättning. Samarbetet med begravningsbyråbranschen kommer att följas upp genom en marknadsundersökning. En översyn av nämndens punktlighetsmål kommer att genomföras. Även andra typer av mätningar av kvaliteten i utbudet av service och tjänster genomförs.

Nämnden kommer fortsatt ta emot aspiranter för Jobbtorg samt anordna ett stort antal sommarjobb för unga.

Det miljöarbete baserat på kvalitetssystemet ISO 14001 som införts på Råcksta begravningsplats och krematorium ligger till grund för det gemensamma miljöarbetet inom kyrkogårdsförvaltningen. Under 2010 prioriteras bättre källsorteringslösningar och olika energibesparingsåtgärder.

Hög skötselnivå, underhållsinsatser, ökad tillgänglighet och bättre belysning är några av de insatser som ska bidra till att vårda kulturarvet och skapa en mer attraktiv och trygg miljö. Fortsatta satsningar görs på att öka säkerheten inom nämndens anläggningar och öka kunskapen hos de anställda i säkerhetsfrågor.

Byggandet av ett nytt Skogskrematorium, Skogskrematoriet II är ett angeläget projekt som fortsätter under året. Arkitekttävlingen avslutades i december 2009

och vinnarens förslag ska nu projekteras och handlas upp. Ambitionen är att skapa en bruksbyggnad med ett sakralt uttryck som ingår i Skogskyrkogårdens helhetskomposition. Byggnaden skall ha en hög funktionell och arbetsmiljömässig standard.

Världsarvet Skogskyrkogården bidrar i hög grad till besöksnäringen i Stockholm. Under år 2010 kommer en världsarvssamordnare/platsansvarig projektanställas på heltid direkt underställd förvaltningschefen. I samband med FN-dagen den 24 oktober kommer särskilda aktiviteter att genomföras.

Viktiga underhållsprojekt är Uppståndelsekapellet som kommer att fasadrenoveras samtidigt som dräneringsarbeten genomförs. Även vid Skogskapellet kommer det göras dräneringsarbeten.

Andra utbyggnads- och planeringsprojekt som är aktuella under året är utbyggnad av Bromma kyrkogård, ny askgravplats/askgravlund vid Sandsborgskyrkogården, barngravkvarter vid Norra begravningsplatsen. Arkitekttävlingen för en ny begravningsplats vid Järvafältet avslutas till sommaren.

Det är angeläget att sjukfrånvaron bland de anställda fortsätter att sjunka. Nämnden delar stadens mål om en sjukfrånvaro under 5 % år 2010. Flera kompetensutvecklingsinsatser genomförs, bland annat i grön kompetens, fortbildning för krematorietechniker, kundbemötande för kundtjänstpersonal samt olika chefsutbildningar.

Ekonomiska förutsättningar

Begravningsavgiften är för år 2010 oförändrat 7 öre. Nämndens nettobudget för 2010 ökar med 2,6 Mkr jämfört med 2009 till 122,8 Mkr. I budgeten har tillförts medel för renovering av Uppståndelsekapellet. Besparingar ska göras genom införande av gemensam administration och minskad sjukfrånvaro. Ökade lönekostnader och prisökningar ska rymmas inom budgetramen

Budgeten för underhållsåtgärder 2010 är 11,5 mkr. Prioriterade objekt är nämnda åtgärder vid Uppståndelsekapellet och Skogskapellet. Därutöver behövs reparation eller byte av ugnar vid krematorierna, olika trädvårdsinsatser och renovering av murar.

Inom en investeringsramen på 40 Mkr genomförs fortsatt projektering och upphandling av Skogskrematoriet II, där arkitekttävlingen avslutades i dec 2009. Därutöver fortsätter projektering och upphandling för en utvidgning av Bromma kyrkogård samt fortsatt planering för en ny begravningsplats vid Järvafältet. För att öka tillgängligheten och tryggheten på begravningsplatserna är nya toaletter, skyltprogram och belysningsprojekt prioriterade åtgärder

Plan för konkurrensutsättning

Kyrkogårdsnämnden har i samband med tertialrapport 2 för 2008 fastställt en reviderad plan för konkurrensutsättning som sträcker sig till och med år 2011. Förvaltningen föreslår i detta ärende att denna plan uppdateras och revideras.

Risk och väsentlighetsanalys- intern kontroll

Nämnden ska i samband med verksamhetsplanen göra en risk- och väsentlighetsanalys med utgångspunkt från kommunfullmäktiges indikatorer samt nämndens väsentliga processer. De processer och indikatorer som bedöms som ”allvarliga” eller bedöms som särskilt angelägna att följa upp listas i internkontrollplanen.

Jämställdhets- och mångfaldsplan

Nämndens jämställdhets- och mångfaldsplanen har reviderats och föreslås fastställas i detta ärende.

Bakgrund

Kyrkogårdsnämndens verksamhetsplan för 2010 har utarbetats utifrån stadens regler för ekonomisk förvaltning och följer stadens anvisningar. Verksamhetsplanen tas fram med utgångspunkt från kommunfullmäktiges (KF:s) budget, KF:s inriktningsmål, KF:s mål för verksamhetsområdet samt nämndens egna mål.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsledningen och behandlats i förvaltningsgrupp 2009-12-03.

Verksamhetsplan för kyrkogårdsnämnden år 2010

Inledning

Nämnden redogör i verksamhetsplan för 2010 hur verksamheten planeras under året med utgångspunkt från KF:s budget och målbeskrivningar. Vision 2030 är den gemensamma långsiktiga visionen för hur staden ska utvecklas.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

Nämnden följer aktivitetsplanen för konkurrensutsättning och under 2010 sker konkurrensutsättning av markskötseln vid Brännkyrka kyrkogård, Galärvarvskyrkogården samt Judiska och Katolska begravningsplatserna vid Norra begravningsplatsen.

Samarbetet med begravningsbyråbranschen fortsätter i BESK-gruppen och en nyhet för året är en nöjd-kundundersökning som riktar sig till begravningsbyråbranschen.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	22 %	33 %	År

NÄMNDMÅL:

Nämnden ska ha ett gott samarbete med entreprenörer inom begravningsbranschen

Nämndens verksamheter har ett tätt samarbete med olika entreprenörer inom begravningsbranschen, exempelvis begravningsbyråer och entreprenörer inom stenindustrin. Höga krav ställs på att detta samarbete fungerar på ett bra sätt för

att levererade tjänster ska ha hög kvalitet och så att inga misstag sker. Ett samrådsorgan finns, BESK-gruppen, med representanter från begravningsbyråbranschen och förvaltningen. Denna träffas fyra gånger per år.

Förvaltningen arbetar med att ta fram förbättrade webb- och informationslösningar som ska ge snabbare och säkrare handläggning vid beställningar av tjänster. En kundundersökning ska prövas som en metod för att följa upp samarbetet.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Nöjkundindex avseende begravningsbyråbranschen	65	År

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Webbaserad enkät till begravningsbyråbranschen	2010-01-01	2010-10-31

NÄMNDMÅL:

Upphandling ska ske i konkurrens

Nämnden följer aktivitetsplanen för konkurrensutsättning och under 2010 sker konkurrensutsättning av markskötsel vid Brännkyrka kyrkogård, Galärvarvskyrkogården samt Judiska och Katolska begravningsplatserna vid Norra begravningsplatsen. Hur driftentreprenaderna paketeras och upphandlas kan variera utifrån förutsättningarna för att få in konkurrenskraftiga anbud i förhållande till drift i egen regi. Som jämförelse tas en kalkyl fram för kostnaderna vid drift i egen regi.

I övrigt planeras för fler upphandlingar kopplade till investerings- och större underhållsprojekt. Direktupphandlingsrutinerna kommer att ses över för att säkerställa att dessa görs för att öka konkurrensen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Jobb istället för bidrag

Nämnden kommer fortsatt att bidra till ökad sysselsättning genom att erbjuda fler antal sommarjobb än vad nämnden får centrala medel till, samt fortsatt erbjuda praktikplatser till aspiranter från Jobbtorg.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha (alla nämnder/bolag)	6 st	1 400 st	Tertial

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	121 st	3000 st	År

NÄMNDMÅL:

Nämnden ska bidra till ökad sysselsättning genom att ta emot sommarungdomar och aspiranter från Jobbtorg

Nämnden kommer fortsatt att ta ansvar för sommarungdomar, aspiranter från Jobbtorg samt andra grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden, exempelvis praktikanter via Försäkringskassan men även personer dömda till samhällstjänst. Nämnden sysselsätter fler ungdomar i sommarjobb än vad nämnden får centrala medel till. Ungdomarna erbjuds att arbeta längre än 6 timmar per dag och räknas de 121 ungdomsarbetsplatserna om till 6-timmars arbetsdag skulle de räckas till 160 platser. Därutöver sysselsätter även nämnden fler feriearbetande skolungdomar. Dessa återfinns, förutom inom serviceverksamheten, även inom administrationen och den tekniska avdelningen.

Nämnden kommer att, liksom föregående år, erbjuda sex praktikplatser till aspiranter från Jobbtorg. Under 2009 har erbjudna praktikplatser inte fyllts av Jobbtorg, varför det inte finns anledning att utöka antalet praktikplatser.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

Nämndens miljöarbete fortsätter med att implementera miljöledning enligt ISO 14001 i samtliga verksamheter. Miljöombud är utsedda inom varje enhet. Under 2010 beräknas att alla enheter ska ha hunnit genomföra en inventering som också lett fram till en plan för hur miljöarbetet ska bedrivas för att uppnå uppsatta mål.

I övrigt fortsätter arbetet med att byta ut maskiner så att de kan tankas med miljöbränslen. Alla bilar kommer under 2010 vara utbytta till miljöfordon och dubbdäck byts ut till friktionsdäck alltefter som däcken måste förnyas. Bättre källsorteringslösningar ska tas fram och arbetet med energieffektiviseringar fortsätter.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel av stadens fordon som använder dubbade däck, exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	40 %	0%	År

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	År
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder/bolag)	95 %	85 %	Halvår
Andel medarbetare som under arbetstid använder miljövänliga transportmedel när de reser i tjänsten	72 %	tas fram 2010	År
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	Månad
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)	100 %		År
Elförbrukning (alla nämnder/bolag)	4 100 000 kWh	minska	År
Elförbrukning per kvadratmeter	220 kwh/kvm	tas fram 2010	År

NÄMNDMÅL:

Verksamheternas negativa miljöpåverkan ska minska

Nämnden bygger vidare på det strukturerade miljöarbete enligt ISO 14001 som införts på Råcksta krematorium. Detta får tjäna som förebild och under 2010 ska fler enheter ansluta till detta arbetssätt. Miljöombuden träffar regelbundet delar av förvaltningsledningen i miljögruppen för genomgångar av hur miljöarbetet ska bedrivas ute i verksamheterna. Under 2010 kommer satsningar göras på att hitta bättre källsorteringslösningar och olika energibesparingsåtgärder. Angeläget är också att vid utbyte av fordon och maskiner välja miljöanpassade sådana och att dubbdäck byts ut till friktionsdäck.

Ytterligare energisparåtgärder genomförs genom investeringar i bland annat lågenergibelysning (LED) på Skogskyrkogården samt byte till värmepumpar vid ett tiotal fastigheter.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Antal enheter som har påbörjat ett systematiskt miljöledningsarbete enligt ISO 14001	100 %	År

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.6 Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

Nämnden har ett ansvar för de stora kulturhistoriska värdena vid stadens kyrkogårdar och begravningsplatser. Under 2010 görs satsningar på underhåll och kulturhistoriska inventeringar, bland annat görs en inventarieinventering i samarbete med Stadsmuséet. Alla byggnadsritningar och foton skall på sikt digitaliseras så att de blir lätt åtkomliga. En större underhållsinsats görs vid Uppståndelsekapellet inom Världsarvet Skogskyrkogården som ska fasadrenoveras till ursprungligt skick.

En viktig del är synliggörande av kulturarvet, inte minst av Världsarvet Skogskyrkogården som är en viktig del av besöksnäringen i Stockholm. Fortsatta satsningar görs genom visningsverksamheten tillsammans med Stockholms Stadsmuseum. Särskilda aktiviteter kopplas till de dagar när begravningsplatserna är välbesökta, exempelvis allhelgonahelgen. FN-dagen den 24 oktober kommer också att uppmärksammas.

NÄMNDMÅL:

Kulturarvet på stadens begravningsplatser ska bevaras, vårdas och synliggöras

Den kulturhistoriska inventeringen av stadens begravningsplatser kommer att fortsätta under hela året. Framför allt är det gravvårdar som ska kartläggas och värderas ur ett kulturhistoriskt perspektiv. Många av dessa är i stort behov av underhållsinsatser. Arbetet är tidsödande och sker utifrån flera olika bedömningsgrunder: rent kulturhistoriskt värde, värdefull för kvarterets karaktär/tidstypiskt, konstnärligt värde och gravanordning för kända personer. Den redan genomförda inventeringen visar att många kulturhistoriskt värdefulla gravöverbyggnader behöver åtgärdas. Dessa kommer att successivt åtgärdas efter samråd med de tillståndsgivande myndigheterna. Åtgärderna prioriteras inom ramen för nämndens underhållsbudget.

Innerstadsförsamlingarnas kulturarv och församlingarnas ansvar för detta ska särskilt lyftas fram i den dialog som förs kring de bidrag som nämnden ger till 13 innerstadsförsamlingar som själva sköter sina kyrkogårdar.

På Skogskyrkogården genomförs en upprustningen av Uppståndelsekapellet. Fasaden ska renoveras och samtidigt genomförs dräneringsarbeten. Dräneringsarbeten ska också genomföras vid Skogskapellet. I övrigt planeras upprustningar av vägbeläggningar, murar och trappor inom ramen för underhållsprogrammet.

Under året kommer dessutom en kulturhistorisk inventering av inventarier att genomföras. Denna ska också ge svar på om och när särskilda underhållsinsatser behöver göras.

En digitalisering av delar av ritningsarkivet kommer att genomföras under året. Ambitionen är att ritningar och även bilder ska vara sökbara via Stadsmuséets databas Stockholmskällan, vilket ökar tillgängligheten för forskare, arkitekter, studenter och andra besökare som vill lära känna kulturarvet på stadens begravningsplatser.

Samarbetet med Stadsmuséet fortsätter, både vad gäller antikvariskt stöd vid underhålls- och upprustningsprojekt samt genom att de fortsätter att anordna visningsverksamhet, både vid världsarvet Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen.

Artregistret är ett verktyg som hjälper till med katalogisering och prioritering av trädvårdsinsatser under året. Under 2010 kommer fortsatt bekämpning av den holländska almsjukan att prioriteras. Det är framförallt Norra begravningsplatsen som är utsatt och här tas almar ned och ersätts med andra trädslag. Även uppföljningar av tidigare kronstabiliseringar på träd kommer att genomföras. Ett samarbete med stadens trädansvariga söks för att göra gemensamma insatser mot almsjukan och andra trädjukdomar.

Allhelgonahelgen, Julafton, Mors och Fars dag är helgdagar där antalet besökare är stort på begravningsplatserna och där också platsernas värdefulla kulturmiljöer kan lyftas fram och synliggöras. Vid allhelgonahelgen planeras för sedvanliga aktiviteter med öppna kapell, musik i kapellen, guidningar och personal på plats som kan svara på frågor och hjälpa anhöriga med att hitta graven.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Allhelgonahelgen	2010-11-05	2010-11-07
Digitalisering av ritningar och foton	2010-01-01	2010-12-31
Dränering kring Skogskapellet	2010-01-01	2010-12-31

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Inventering av inventarier	2010-01-01	2010-12-31
Upprustning av Uppståndelsekapellet	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:

Världsarvet Skogskyrkogårdens värden ska förmedlas tydligare

Världsarvet Skogskyrkogården bidrar i hög grad till besöksnäringen i Stockholm. Att Stockholmare känner till "sitt" världsarv är en viktig del i UNESCO:s strävanden att medvetandegöra världsarven - både ur ett lokalt och globalt perspektiv. Under 2010 inrättas en projektanställning som världsarvsamordnare och platsansvarig för att öka kontinuiteten kring arbetet med världsarvet. UNESCO ställer krav på återkommande periodiska rapporter, på samverkan, på Visitors Center, synliggörande och levandegörande av världsarven. Ett barn- och ungdomsperspektiv ska också finnas. Med väl utbildade medarbetare på Visitors Center visas och förmedlas kunskap om världsarvet, om uppdraget och det globala perspektivet, om Stockholm som besöksregion och om begravningsfrågor. Nämnden samverkar i en rad, utvalda projekt med Stockholm Visitors Board och bidrar därmed till och följer den regionala besöksutvecklingen. Världsarvet Skogskyrkogården är tillgängligt för medborgare, besökare och företag genom allmänna och bokningsbara visningar, säsonsöppet Visitors Center och den nya webbplatsen. Webben stödjer besökare och intresserade innan, under och efter besöket, den hjälper till vidare kunskap och erbjuder kartguider på sju språk. Den skall vara aktuell och föränderlig.

Utvecklingen av Världsarvet Skogskyrkogården som ett medvetet, hållbart och fungerande besöksmål enligt världsarvskonventionens principer och omvärldens behov sker med största noggrannhet och med största respekt för den värdeladdade miljön och verksamheten som pågår där.

Under 2010 övervägs ett samarbete med ASCE (Association of Significant Cemeteries i Europe) kring en EU-projektansökan som syftar till marknadsföring av ett antal kyrkogårdar i Europa "The European Cemeteries Route".

FN-dagen kommer att uppmärksammas med evenemang som syftar till att uppmärksamma världsarvet i en internationell kontext.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
----------------------	--------	--------------

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel besökare som anser sig i hög grad fått ökad kunskap om världsarvet	80 %	År
Andel stockholmare som känner till att Skogskyrkogården är ett världsarv	54 %	År
Ökning av antalet besökare på världsarvets Skogskyrkogårdens hemsida	20 %	År
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
FN-dagen	2010-10-24	2010-10-24

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

Nämnden fortsätter arbetet med att stadens begravningsplatser ska upplevas som rofyllda, vackra, trygga och tillgängliga. Säkerheten vid anläggningarna förstärks genom utökat lås- och skalskydd samt utbildningsinsatser till personalen. Dialogen förstärks med innerstadsförsamlingarna, som nämnden ger bidrag till, kring skötsel och trygghetsfrågor. Ett antal belysnings- och tillgänglighetsprojekt realiserar under året. Dessutom ska nya kundundersökningar genomföras som ska ligga till grund för kommande insatser.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel anställda som känner till det förebyggande säkerhetsarbetet.	90 %	öka	År
Antalet särskilt prioriterade incidenter, olyckor och effekter av inträffade händelser som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen.	0 st	minska	År
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Rutiner för hur incidentrapporteringen ska utföras i verksamheten ska utarbetas.	2010-01-01	2010-12-31	
Utarbeta uppföljningsbara aktiviteter och indikatorer utifrån stadens brottsförebyggande program.	2010-01-01	2010-05-01	
Utbildningsplan för säkerhetsarbetet ska upprättas.	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:**Begravningsverksamheten ska präglas av hög säkerhet.**

En risk- och sårbarhetsanalys har genomförts och ett led i denna är att utbilda förvaltningens personal i säkerhetsarbetet. Personalen vid kapellenheten och krematorieenheterna genomgår en årlig obligatorisk brandskyddsutbildning.

Nämndens byggnader saknar i dag ett modernt och enhetligt låssystem. Det är också komplicerat att samordna begravningsceremoniverksamheten med guideverksamheten. Under 2010 byggs ett nytt larm- och passersystem till förvaltningens lokaler. Detta ska säkerställa att hantering av kistor med stoft sker på ett etiskt och säkert sätt.

Det ska vara enklare för behörig personal att öppna och larma av vid visning och besök.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Brandskyddsutbildning	2010-01-01	2010-12-31
Installation av larm- och passersystem	2009-12-01	2011-12-31

NÄMNDMÅL:**Nämnden ska värna om stadens begravningsplatser som trygga, tillgängliga, vackra och rofyllda.**

Stadens begravningsplatser ska ha en hög skötselnivå. All form av skadegörelse och klotter åtgärdas omedelbart. Rutiner finns för att underrätta gravrättsinnehavare när graven behöver skötas bättre. Serviceverksamheten som ombesörjer gravskötsel på uppdrag av gravrättsinnehavaren (ca 80 000 uppdrag) ska ge god service och målet är att nöjda kunder också medför minskat antal reklamationer. Målet är också att besökarna ska uppleva begravningsplatserna som välskötta och att antalet övriga allmänna klagomål på begravningsplatserna minskar. En kundundersökning planeras under året som ska ta reda på besökarnas nöjdhet och om förbättringsåtgärder behövs.

Under året kommer satsningarna på att öka tillgängligheten på stadens begravningsplatser fokusera kring skyltprogram, upprustning av toaletter på Skogskyrkogården, nya toaletter på Råcksta begravningsplats och Strandkyrkogården samt framtagande av ett möbleringsprogram (bänkar, papperskorgar, servicestationer mm) för stadens begravningsplatser. Efter utvärdering av den nya skyltningen av Skogskyrkogården kommer skyltprogrammet att införas på Norra begravningsplatsen. Tillgänglighet handlar också om förbättrad information via hemsida, kundtjänst och andra kanaler. "Hitta-graven" webbplatsen är en mycket välbesökt sökfunktion (ca 98 000 besökare senaste året) och den utgör en service som ska

öka tillgängligheten för besökaren. Under året ska undersökas om sökfunktionerna på "Hitta-Graven" kan utökas.

Personalen ska också utbildas kring "när ett funktionshinder kan bli till ett handikapp", dvs hur en genomtänkt fysisk miljö och ett bra bemötande undanröjer hinder i vardagen för personer med funktionsnedsättning.

Trygghetsanalyser ska leda fram till satsningar som ökar tryggheten, exempelvis bättre belysning, röjning av buskar mm. Belysningsprojekt som både omfattar underhåll och investeringar kommer under året omfatta Galärvarvskyrkogården, Skogskyrkogården samt Västberga begravningsplats. Bullerproblematiken vid vissa av begravningsplatserna kommer att lyftas i samråd med Vägverket och trafikkontoret.

Skötseln och tryggheten vid stadens innerstadskyrkogårdar ska lyftas fram i den dialog som förs vid bidragsgivningen till innerstadsförsamlingarna.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel reklamationer avseende gravskötselavtal	0,1 %	År
Antal allmänna klagomål på begravningsplatserna	350	År
Antal besökare på söktjänsten "Hitta graven"	100 000	År
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Belysningsåtgärder	2010-01-01	2010-12-31
Kundundersökning, bänkar, trygghet, tillgång till toaletter mm.	2010-01-01	2010-10-31
Möbleringsprogram	2010-01-01	2011-12-31
Skyltprogram	2009-01-01	2011-12-31
Tillgång till och upprustning av toaletter	2010-01-01	2012-12-31
Utbildning i "när ett funktionshinder blir till ett handikapp"	2010-01-01	2010-12-31

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras****KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:****2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald**

Nämnden tillhandahåller begravningsplatser och ceremonilokaler som ska svara upp mot den enskildes behov. Det innebär att en mångfald av gravskick och ceremonier ska kunna inrymmas utifrån tillhörighet till olika trossamfund men även utifrån andra önskemål. Begränsningar finns vid vissa begravningsplatser av utrymmesskäl. Utformningen av gravvårdar kan också begränsas utifrån kulturhistoriska aspekter. Målet är ändå att närhet och tillgänglighet ska råda. Nämnden tillhandahåller också ett stort utbud av olika typer av gravskötsel.

Under 2010 görs satsningar på att ytterligare förbättra valfriheten och utbudet. Vid Bromma kyrkogård planeras för en utbyggnad med kistgravar och askgravlund. Även vid Sandsborgskyrkogården planeras för en askgravlund alternativt askgravplats. Vid Norra begravningsplatsen planeras för ett barngravkvarter och på Järvafältet fortsätter arbetet med att planera en ny begravningsplats genom en arkitekttävling och detaljplanesamråd till hösten.

Service ska förbättras genom nya IT-lösningar, framtagande av punktlighetsmål, utökat antal kapelltider vid veckosluten samt att kundtjänsten utökar telefontider och öppenhet.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
I samarbete med kyrkogårdsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden säkerställa att en ny begravningsplats vid Norra Järva etableras.	2008-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:**Kyrkogårdsnämnden ska erbjuda god service samt stor valfrihet i utbudet av tjänster**

Anhörigas önskemål styr i hög grad när begravningsceremonin kan äga rum. Önskemålet från anhöriga är i första hand att förlägga ceremonin i slutet av

veckan och då är också alltid de populäraste kapellen fullbokade. För att utöka servicen har förvaltningen beräknat att extrapersonal kan tas in torsdagar och fredagar för att kunna hålla kapellen öppna längre. Exempelvis ökar öppettiderna för Skogskapellet på fredagar. Även extratider för urngravsättningar kommer att kunna erbjudas.

Nya IT-lösningar för val av utbud och tjänster ska prövas. Samtidigt ska utökade öppettider och telefontider för kundtjänsten prövas. En översyn av punktlighetsmålen för processer med kundfokus kommer att göras. Exempelvis tid för handläggning av gravrättsärenden, tillståndprövning för gravanordning, tecknande av gravskötselavtal, mm.

Nämnden fortsätter med angelägna utbyggnader för att utöka tillgången till och utbudet av olika gravskick. Under 2010 planeras för en utbyggnad av Bromma kyrkogård, som medför att tillgången till nya kistgravar ökar samtidigt som en askgravlund byggs. Även en utökning av befintlig minneslund vid Bromma kyrkogård planeras. Vid Norra begravningsplatsen färdigställs nya askgravplatser och ett nytt barngravkvarter med friare former planeras. Vid Sandsborgskyrkogården planeras för en askgravlund/askgravplats.

Planeringen för en ny begravningsplats vid Järvafältet fortsätter. En utställning av arkitekttävlingsförslagen för den nya begravningsplatsen genomförs och ett seminarium planeras med lokalbefolkning, olika trossamfund m.fl för att skapa dialog samt öka kunskapen kring olika gravskick, sedvänjor mm. Vinnare av tävlingen beräknas utses i juni. Under hösten vidtar detaljplanearbetet, med programsamråd mm.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Askgravlund/askgravplats på Sandsborgskyrkogården	2010-01-01	2011-10-31
Nytt barngravkvarter på Norra begravningsplatsen	2010-01-01	2010-12-31
Utvidgning av Bromma kyrkogård	2009-04-01	2011-10-31
Öppethållande och telefontider hos kundtjänsten	2010-01-01	2010-09-30
Översyn av punktlighetsmål	2010-01-01	2010-09-30

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare**

Alla ska bidra till att skapa en attraktiv arbetsplats som kännetecknas av hög trivsel, låga sjuktal samt ett öppet och bra arbetsklimat.

Kyrkogårdsnämnden delar stadens mål om att minska sjukfrånvaron till under 5 % år 2010. För år 2009 beräknas sjukfrånvaron inom nämnden minska till under 6%. En bidragande orsak till sjukfrånvaron bland kyrkogårdsnämndens medarbetare kan vara den höga genomsnittliga åldern hos de anställda. Varannan medarbetare är över 55 år och har haft ett arbetsliv med många tunga lyft och arbetsmoment. Tunga arbetsmoment ska därför minimeras. Friskvård ska fortsatt uppmuntras och medarbetarna har tillgång till subventionerad friskvård och flera träningslokaler.

Jämställdhets- och mångfaldsarbetet fortsätter samt satsningar på kompetensutveckling och chefsutveckling - bland annat utbildning i "det kommunikativa ledarskapet".

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
NöjdMedarbetarIndex (alla nämnder/bolag)	65	62	År
Sjukfrånvaro (alla nämnder/bolag)	5 %	5,0 %	Halvår

NÄMNDMÅL:**Medarbetare och chefer ska ha rätt kompetens, ett etiskt förhållningssätt samt ge ett värdigt bemötande av kunder och besökare.**

Alla ska bidra till att skapa en attraktiv arbetsplats som kännetecknas av hög trivsel, låga sjuktal samt ett öppet och bra arbetsklimat. Jämställdhets- och mångfaldsfrågor ska fortsatt ha hög prioritet. Ett etiskt förhållningssätt ska genomsyra verksamheten.

Kompetensutvecklingsinsatser genomförs under året, bland annat utbildningsinsatser riktade till krematorietekniker och grön kompetens bland kyrkogårdarbetarna. Arbetsmiljön förbättras med hjälp av ombyggnader av personallokaler. Arbetsplatsens ergonomi är en viktig aspekt och såväl kontorsarbetsplatsens utformning och fysiskt tunga arbetsmoment är viktiga att se över i detta

sammanhang.Handledning kan behövas till medarbetare som ofta möter människor i sorg och affekt. Etiska aspekter ska ständigt vara närvarande i det dagliga arbetet och ska följas upp vid arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal.

Chefsutveckling ska under 2010 i första hand fokusera kring det kommunikativa ledarskapet.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel chefer som under året deltar i stadens utvecklingsprogram	100 %	År
Andel medarbetare som upplever att arbetsplatsen präglas av ett etiskt förhållningssätt	90 %	År
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Kurs i hjärt- lungräddning.	2010-01-01	2010-12-31
Utbildning av krematorietekniker	2009-01-01	2010-12-31
Utbildning i grön kompetens.	2010-01-01	2010-12-31
Utbildning i kundbemötande för kundtjänsten	2010-01-01	2010-12-31

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:**3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva****KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:****3.1 Budgeten ska vara i balans**

Nämndens verksamheter ska präglas av god budgethållning och effektivt resursutnyttjande. Uppföljning sker månatligen gentemot de olika verksamheterna. Avstämningar av underhållsplaner och andra angelägna driftsinsatser sker regelbundet varje tertiäl. Det är angeläget med tillkommande inventeringar, inte minst inom nämndens ansvar för kulturmiljön, för att klargöra framtida underhållsbehov och säkerställande av anläggningstillgångar. Begravningsavgiften på 7 öre är oförändrad och denna är också landets lägsta begravningsavgift.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %	100 %	Tertiäl
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %	100 %	Tertiäl
Nämndens prognossäkerhet T2 (alla nämnder)	+/-1%	+/- 1 %	År

NÄMNDMÅL:**Nämndens verksamhet ska präglas av god budgethållning**

Samtliga enhetschefer gör budgetuppföljningar i samråd med avdelningschefen. Underhållsplanen ska uppdateras med jämna mellanrum och dialog föras mellan avdelningarna kring underhållsfrågor.

Från och med 2010 har ett förändrat gränssnitt införts mellan avdelningarna avseende ansvaret för olika underhållsinsatser och nyinvesteringar. Tekniska avdelningen kommer fortsatt att ha ansvar för byggnader och vad där tillhör (exempelvis dränering kring byggnader) medan Begravnings- och serviceavdelningen, som idag har ansvar för träd- och planteringar, tar över ansvaret för övriga anläggningar inom begravningsplatserna, exempelvis, murar, trappor, vägar, gravkvarter och minneslundar. Administrativa avdelningen har fortsatt ansvar för eventuella insatser i de innerstadsförsamlingar som får skötselbidrag.

Nämndens ekonomiska förutsättningar 2010

Nämndens nettobudget för 2010 ökar med 2,6 Mkr jämfört med 2009 till 122,8 Mkr. I budgeten har tillförts medel för renovering av Uppståndelsekapellet. Besparingar ska göras genom genomförande av gemensam administration och minskad sjukfrånvaro. Ökade lönekostnader och prisökningar ska rymmas inom budgetramen. Förvaltningens förslag till intern budget för 2010 innebär att enheterna inte ges ekonomisk kompensation för löneökningar. Det får mötas med fortsatta effektiviseringar.

Budgetfördelning 2010

Av tabellen nedan framgår nämndens driftbudget 2010 inklusive omslutningsförändringar jämfört med 2009.

Driftbudget	Budget 2009	Budget 2010
Kostnader	Mkr	Mkr
Förvaltningschef, nämnd och stab	7,2	6,9
Begravnings- och serviceavdelningen	65,3	66,5
Tekniska avdelningen	31,8	33,6
Administrativa avdelningen	39,3	39,7
Kapitaltjänstkostnader	9,6	9,6
<i>Avskrivningar</i>	6,4	7,3
<i>Internränta</i>	3,2	2,3
Summa kostnader	153,2	156,3
Intäkter	Mkr	Mkr
Avgifter	13,0	13,0
Fonduttag	8,0	8,0
Övrigt	12,0	12,5
Summa intäkter	33,0	33,5
Netto	120,2	122,8

Underhållsplan

11,5 Mkr inom driftbudgeten avsätts för underhållsåtgärder under året. Under året kommer följande projekt prioriteras:

- Fasadrenovering och dränering av grund, Uppståndelsekapellet
- Dränering av grund mm, Skogskapellet
- Ommurning av ugn, Räcksta krematorium
- Reparation av ugnar, Skogskrematoriet
- Träd, häck- och buskvård - åtgärder vid almsjukeangrepp - återplanteringar. Kronstabiliseringar.
- Beläggningsarbeten, underhåll av murar och hägnader
- Anläggande av vegetationsytor vid gravkvarter, Strandkyrkogården, Räcksta begravningsplats.
-

Ersättning till församlingar som förvaltar allmänna och enskilda begravningsplatser

I Stockholm finns det 13 församlingar som förvaltar allmänna begravningsplatser utan att vara huvudman för begravningsverksamheten. Huvudmannen Stockholms kyrkogårdsnämnd får enligt begravningslagen lämna ett skäligt bidrag till driften till den församling som är innehavare och vill behålla förvaltningen av sin begravningsplats. Huvudmannens anslag till församlingarna utgår från de kostnader församlingarna har för att förvalta sina begravningsplatser/kyrkogårdar. I detta ingår också underhåll av kulturhistoriska värden.

Nämnden ger de 13 av stadens församlingar som förvaltar allmän begravningsplats ersättning enligt två huvudprinciper:

- ersättning via clearingsystemet för de uppgifter som utförs i direkt samband med begravning, d v s upplåtelse av gravplats och gravsättning.
- ersättning för kostnader för att fullgöra myndighetsuppgifter, skötsel av begravningsplatsens allmänna ytor, tillsyn av gravanordningar och underhåll av kulturhistoriskt värdefulla gravanläggningar.

Nämnden ger år 2010 de 13 av stadens församlingar som förvaltar allmän begravningsplats ersättning med totalt 7,50 Mkr. (samma belopp som 2009). Ca 6,5 utgör driftbidrag och 1,0 bidrag till speciella insatser år 2010.

Extra bidrag ges under år 2010 till Adolf Fredriks församling för en inventering av urngravar/vård- och underhållsplan och till Katarina och St: Johannes församlingar för extra städning och till Gustav Vasa församling för stöd till ombyggnad av kolumbariets elsystem.

Förslag till ersättning för de olika församlingarna:

Församling	Driftbidrag 2009 Tkr	Driftbidrag 2010 Tkr	Extra 2010 Tkr
Extra anslag (trädvård, handikappanpassning etc.)			475
Adolf Fredriks församling	498	498	90
Domkyrkoförsamlingen	380	380	
Engelbrekts församling	240	240	
Farsta församling	280	280	
Gustav Vasa församling	978	978	320
Hedvig Eleonora församling	255	255	
Hägerstens församling	692	692	
Högalids församling	605	605	
Katarina församling	593	593	60
Kungsholms församling	402	402	
Maria Magdalena församling	406	406	
S:t Görans församling	599	599	
S:t Johannes församling	566	566	60
Totalt	6 495	6 495	1 005

Investeringar

Nämndens investeringsplan omfattar följande projekt:

Investering	2009 Mkr	2010 Mkr
Skogskrematoriet	3,0	13
Begravningsplats på Järvafältet	2,0	2,0
Bevattningsanläggning Norra begravningsplatsen	4,0	2,0
Utvidgning Bromma	2,0	13
Skyltprogram	2,0	2,0
Utbyte av maskiner	2,5	1,5
Askgravplatser	1,0	2,0
Skalskydd Skogskyrkogården	1,5	2,0
Energieffektivisering/belysn	4,0	2,5
Summa	20,0	40,0

Omslutningsförändringar

Nämndens budget ökar med 5 Mkr på både kostnads- och intäktssidan i förhållande till den av kommunfullmäktige beslutade budgeten. Det beror främst på ökade kostnader och intäkter från skötselverksamheten, avtal med judiska församlingen samt från stadens centrala medelsreserv för sommarjobbande skolungdomar.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

Jämfört med övriga storstadsregioner där Svenska Kyrkan är begravningshuvudman har nämnden ett effektivt resursutnyttjande. Begravningsavgiften är också den lägsta i landet. Kostnaderna för administrativa stödfunktioner kommer att ses över under året men det är svårt att uppskatta vad det nya centrala IT-avtalet kommer att kosta.

Skogskrematoriet II

Ett stort åtagande under året är att genomföra projektering och upphandling av det nya krematoriet vid Skogskyrkogården. Arkitekttävlingen avslutades i december 2009 och ambitionen är att genomföra det vinnande förslaget med hög kvalitet i utförandet samt inom budgetramen för projektet. Under 2010 kommer projektering av anläggningen att ske. Byggnation påbörjas 2011 och invigning år 2012.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Administrationns andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)	10,5 %	minska	År
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	0 st	öka	År
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Nämnden ska investera i nytt Skogskrematorium.	2010-01-01	2012-12-31	

NÄMNDMÅL:

Nämndens resursutnyttjande ska präglas av hög effektivitet.

I jämförelse med övriga storstadsregioner håller nämnden hög effektivitet. Begravningsavgiften på 7 öre är för närvarande lägst i landet. Under 2010 fortsätter satsningar på en energieffektivisering och förnyade administrativa rutiner inom gravadministrationen. Delar av de administrativa lokalerna vid Globen lämnas under året.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Jämförelsetal tas fram för grönskötsel, kremeringar mm	2010-01-01	2010-12-31

Övriga frågor

Internationellt och nationellt samarbete

Kyrkogårdsnämnden och dess förvaltning upprätthåller ett omfattande internationellt samarbete och informationsutbyte. Genom nämndens medlemskap i Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund finns informationsutbyte inom ICF (International Cremation Federation). Kyrkogårdsförvaltningen är också medlem i organisationen ASCE (The Association of Significant Cemeteries in Europe). Förvaltningen kommer första hand att i det internationella prioritera arbetet med våra nordiska grannländer.

Förvaltningen deltar också i nätverket Världsarv i Sveriges (VIS) arbete. Representanter från förvaltningen har under längre tid varit medlemmar i styrelsen för Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund (SKKF) och dess tekniska delegation. Förvaltning och nämnd (presidiet) har regelbundna möten med huvudmännen för begravningsverksamheten i Malmö och Göteborg.

Under 2010 genomförs följande konferenser med representation från nämnden/förvaltningen:

- SKKF:s rikskonferens i Luleå den 24-25/5.
- Svensk och nordisk världsarvskonferens i Visby den 29/9 -1/10, (målgrupp för konferensen ännu oklar).
- Storstadskonferens Göteborg - Malmö - Stockholm, Stockholm 6-7/10, (endast nämndens presidium)
- ASCE konferens i oktober i Italien, datum oklart.
- Församlingsförbundets och Föreningen Sveriges Kyrkogårdschefer konferens om begravningsfrågor i Kalmar 7-8/9
- SSIB:s regionala konferenser fortsätter år 2010. Datum ännu oklart.

Det så kallade Begravningsrådet består av representanter från Svenska Kyrkan, Församlingsförbundet och SKKF. Förvaltningschefen ingår i rådet på en av SKKF:s tre platser.

Bilagor

1. Aktivitetsplan för konkurrensutsättning
2. Jämställdhets och mångfaldsplan
3. Bilaga till jämställdhets- och mångfaldsplan
4. Risk och väsentlighetsanalys indikatorer
5. Risk och väsentlighetsanalys nämndens väsentliga processer
6. Internkontrollplan